

Motion till riksdagen 2018/19:1281

av **Mats Nordberg m.fl. (SD)**

En svensk skogspolitik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om den ”svenska skogsbruksmodellen” där två övergripande och jämställda skogspolitiska mål, produktionsmålet och miljömålet, huvudsakligen eftersträvas på samma brukade marker och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta till vara skogsägarnas intressen samt om att förenkla den rättsliga prövningen för markägare vid restriktioner och begränsningar i markanvändning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om definitionen av skyddad skog och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om frivilliga naturvårdsavtal och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om art- och habitatdirektivet respektive fågeldirektivet och deras implementering och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nyckelbiotoper och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om övergångszoner mellan skogs- och jordbruksmark och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om det nationella skogsprogrammet och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en nationell strategi för bevarande av inhemska trädarter och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att motverka och bekämpa skadegörande organismer i brukad liksom i skyddad skog och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om avverkningsanmälningar och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om markägarens rättsliga ansvar enligt skogsvårdslagen och tillkännager detta för regeringen.

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skador på fornlämningar och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelverket kring dikning bör förenklas och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta omställning av jordbruksmark till skogsmark och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka andelen röjd skog och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inte avveckla skogskontot och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige måste fortsätta att värna den nationella beslutanderätten när det gäller skogspolitiken och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett ökat byggande i trä och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inte införa en vägslitageskatt och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om snabbare införande av ökad totalvikt för virkeskipage och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder mot skogsbränder och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utbildning, forskning och utveckling inom skogssektorn och tillkännager detta för regeringen.

Inledning

Mer än halva Sveriges yta består av skog och dess betydelse har många dimensioner, inte minst vad gäller friluftsliv, turism, kulturarv och biologisk mångfald. Samtidigt är skogsbruket en av våra viktigaste näringar och utgör en oerhört viktig länk i kedjan som håller ihop ekonomin i många regioner. Skogen skapar sysselsättning över hela landet och är dessutom en ekonomisk hörnpelare för väldigt många jordbrukare och bidrar till såväl förutsättningarna för inhemsk matproduktion som de för artskyddet viktiga öppna landskapen.

En skogsindustri i absolut världsklass utgör ett viktigt fundament för den svenska ekonomin i ett nationellt perspektiv och i slutändan bygger denna industri på god tillgång på råvara av hög kvalitet. Den svenska skogen är därför en nationell angelägenhet.

Enligt forskare på Sveriges lantbruksuniversitet finns en potential för ökat utnyttjande av skogens möjligheter, vilket kan generera tiotusentals nya jobb, exportintäkter och dessutom förnybar energi. Sverige har dessutom en oerhörd resurs i form av kunskap och erfarenhet vad gäller skogsbruk. Detta vill vi i Sverigedemokraterna bevara, men då måste vi också se till att det förblir ekonomiskt lönsamt att bruka skogen.

1 Behåll och utveckla den svenska modellen för skogsbruk

I modern tid har vi i Sverige aldrig haft så mycket skog som nu och mängden skog ökar, såväl beträffande areal som växande volym virke.

Den svenska modellen för skogsskötsel, där det på samma marker drivs både skogsbruk och naturvård, har utvecklats mycket under de senaste 25 åren och lett till positiva resultat. Som exempel kan nämnas att såväl antalet äldre träd som mängden död ved har ökat under perioden. Denna modell bör även fortsättningsvis utgöra fundamentet för svenskt skogsbruk. Huvudprincipen bör därvid vara att tillämpa båda målen på den stora majoriteten av skogsmarken, men med möjlighet att införa ökat skydd på vissa marker, exempelvis genom naturskyddsområden och mer intensiv odling på andra.

Sammanlagt är (enligt Skogsstyrelsen) över 30 procent av skogen undantagen från aktivt skogsbruk, om man inkluderar frivilliga avsättningar och improduktiv skogsmark. Detta är en mycket hög siffra sett i ett internationellt perspektiv, och i absoluta tal motsvarar denna yta mer än Skåne, Blekinge, Småland, Halland och Västergötland tillsammans.

I Sverige har vi ett system, där stora arealer frivilligt avsätts av skogsägarna själva, dels i mindre format som ett led i det som kallas vardagshänsyn, dels i form av större avsättningar, ofta knutna till olika skogsskötselcertifieringssystem. Detta system vill vi i Sverigedemokraterna utveckla i harmoni med skogsägarnas intressen. Utgångspunkten bör i princip vara att vi ska ta skogens värde tillvara, vilket alltså både gäller skogen som biologisk tillgång och som råvarubas. Vi ska alltså av olika skäl freda vissa områden från avverkning och balansera produktionsmål med miljömål. Detta synsätt har betydelse inte minst för landsbygden, där både turism och skogsindustrin genererar arbetstillfällen. Dessutom ger skogen möjligheter för en aktiv fritid för landsbygdens befolkning.

Sverigedemokraterna instämmer i behovet av att värna de mest hotade arterna i vår natur och freda arealer nödvändiga för dessas fortlevande från avverkning. Samtidigt ser vi med oro på föregående två regeringars målsättning att på mycket kort tid undanta mycket stora arealer produktiv skogsmark från aktivt brukande, upp till en och en halv miljon hektar. Den totala kostnaden för detta låter sig inte enkelt beräknas, men skulle ligga i storleksordningen hundra miljarder kronor för inköp av motsvarande areal skog. Till detta kommer förlusterna i sysselsättning på landsbygden, förlorat förädlingsvärde och minskade möjligheter till att utnyttja skogens positiva möjligheter att binda mer koldioxid, samt dess produkters substitutionseffekt gentemot andra mer fossilbränslekrävande material.

Större skogsägare, inklusive skogsindustriföretagen, baserar sina avverkningsvolymerna på noggranna avverkningsberäkningar som sträcker sig uppemot 100 år i framtiden och med vilkas hjälp skogsskötsel och utnyttjande av skogsresursen planeras, med målet att avverkningsnivån ska kunna förbli jämn eller växande över tid. När staten går in och sätter dessa planer ur spel genom att hindra avverkning, riskerar inte bara avverkningsplaner att påverkas negativt, utan även industrins investeringsplaner påverkas.

Sverigedemokraterna prioriterar skötsel av redan skyddade områden framför omfattande skydd av ytterligare arealer. Många naturreservat sköts idag inte i enlighet

med sina skötselplaner och det finns då till exempel ökad risk för problem med skadedjur, som kan sprida sig till intilliggande skogsfastigheter.

Ingen förnekar att naturreservaten och andra skyddade områden bidrar till artrikedomen, men det förtjänar att understrykas att detta även gäller vid så kallad vardagshänsyn. Kvarlämnade småbiotoper, sparade döda eller ensamma träd vid föryngring, kantzoner och skogsklädda myrar är viktiga naturskogselement för artrikedomen. Antalet arter ökar inte linjärt med de skyddade arealernas storlek.

En viktig komponent i den svenska modellen har i många årtionden varit Skogsstyrelsens regionala organisation, de tidigare skogsvårdsstyrelserna. Den regionala organisationens huvudsakliga roll har varit att utbilda och stödja aktiva skogsbrukare. Att Skogsstyrelsen på så vis upplevs som uppmuntrande och stödjande är av stor vikt för att privatskogsbruket skall fortsätta att vara en grundläggande faktor i vår skogssektor. Det är oroväckande att Skogsstyrelsen bland många skogsägare istället alltmer kommit att uppfattas som en hindrande organisation. Sverigedemokraterna vill påtala att inriktningen av Skogsstyrelsens arbete i hög grad är en följd av politiska beslut och understryker vikten av att Skogsstyrelsen även i fortsättningen kvarstår som en organisation, som värnar om det praktiska skogsbruket.

2 Ta skogsägarnas intressen tillvara

Vi i Sverigedemokraterna vill ta skogsägarnas intressen tillvara, så att skogsbruk ska kunna bedrivas över hela landet. Det handlar till exempel om sänkt skatt på drivmedel för jord- och skogsbruksmaskiner, men även minskad byråkrati kring skötsel och avverkning av skog.

Dessutom behövs en förstärkning av den behovsanpassade forskningen och ytterligare stöd till fortsatt utveckling av det svenska skogsbruket, som till exempel åtgärder för att öka tillväxten, eller minska skadorna på skogen. Lagstiftning och tillämpande av internationella konventioner skall utformas för att i minsta möjliga mån inskränka på äganderätten eller markägarens förfoganderätt. All lagstiftning som avser begränsningar av en enskild markägares brukande måste kopplas ihop med en snabb och rimlig ersättning. I nuläget har vi en situation, där skogen kan bli värdelös under lång tid för en markägare, som hindras att avverka men inte får ersättning för resulterande intäktsbortfall.

Den enskilde skogsägaren kan enligt nuvarande ordning finna det svårt att överklaga eller ifrågasätta myndighetsbeslut. Det vill vi ändra på genom att möjliggöra och förenkla rättslig prövning för markägare vid restriktioner och begränsningar i markanvändning på grund av områdesskydd.

Vi anser att den bästa skogspolitiken uppnås genom frivillighet och kunskap snarare än genom detaljstyrande lagar och regleringar.

3 Definitionen av skyddad skog

Meningarna om hur mycket skog som avsätts för naturvårdsändamål i Sverige går kraftigt isär. Vissa aktörer anger lägre siffror medan statistik från Skogsstyrelsen visar att så mycket som en tredjedel kan sägas vara undantagen från skogsbruk, skillnader

som härrör från olika definitioner av skydd. Det finns också en diskrepans mellan myndigheterna Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen, som redovisar synnerligen olika siffror.

För debatten är det dock beklagligt att delar av miljörelsen och delar av myndighetsvärlden bortser från delar av skyddet för skogen. Avgörande är huruvida vi använder den internationella skogsmarksdefinitionen eller det smalare svenska begreppet produktiv skog.

I regeringsbeslutet om etappmål för biologisk mångfald från februari 2014 angavs att ”Med insatser inom ramen för grön infrastruktur, tillsammans med insatser för formellt skydd, frivilliga avsättningar m.m., bör målet om 20 procent av Sveriges land- och sötvattensareal kunna nås till 2020”. Bedömningen byggde på att frivilliga avsättningar och delar av, men inte alla, impedimenten räknas in. Beslutet utgick från Miljömålsberedningens delbetänkande om en långsiktigt hållbar markanvändning. Regeringen bör därför tydligare fastställa vilken officiell ståndpunkt vi har kring definitionen och arealen av skyddad skog i Sverige. Sverigedemokraterna understryker vikten av att gemensamma definitioner fastläggs och används av berörda myndigheter. Definitionerna ska i möjligaste mån överensstämma med internationella definitioner. Från Sverigedemokraternas sida vill vi understryka att arealmålen, totalt sett, rimligen är med råge uppfyllda, men att utvärdering och korrekationer nu behöver göras.

4 Frivilliga naturvårdsavtal

Som markägare kan man ta initiativet till att skydda sin egen skog. Om man äger skogsmark med höga naturvärden kan man göra en intresseanmälan till länsstyrelsen eller Skogsstyrelsen. Arbetssättet kallas Komet, ”kompletterande arbetsmetod för skydd av värdefull skog”, och ger skogsägaren möjlighet att få ekonomisk ersättning för att frivilligt avsätta skog med höga naturvärden. Sverigedemokraterna anser att skogspolitiken i högre grad bör prioritera arbetet med frivilliga naturvårdsavtal med skogsägarna framför bildandet av nya reservat. Vi anser även att man i högre grad behöver utreda hur arrendebaserade ersättningar kan konstrueras.

5 EU:s art- och habitatdirektiv respektive fågeldirektiv, samt artskyddsförordningen och miljömålet ”levande skogar”

EU:s fågeldirektiv innebär, om det följes strikt, att skogsbruk i praktiken skulle vara förbjudet. Det innehåller nämligen ett förbud mot att störa fåglar eller skada deras häckningsplatser, oavsett var de befinner sig. Implementeringen av direktivet i svensk lagstiftning går betydligt längre än direktiven.

I april 2017 meddelade miljöministern att regeringen inte skulle genomföra någon översyn av artskyddsförordningen, detta trots att dagens tillämpning av artskyddsförordningen uppenbart inte fungerar tillfredsställande, vilket bland annat domen från Mark- och miljööverdomstolen (M 9914-15) i det så kallade bombmurfallet har visat. Att tillämpningen inte fungerar har även uppmärksammats av ansvariga myndigheter. Generaldirektörerna för Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen

begärde redan sommaren 2016, i en gemensam skrivelse, en översyn av förordningen i syfte att myndighetsutövningen ska bli förutsebar, rättssäker och effektiv.

I maj 2018 meddelade så regeringen genom miljöminister Karolina Skog att en översyn ska göras, baserat på att det pågår ett flertal uppmärksammade juridiska processer där det framkommit att det råder oklarheter om hur artskyddsförordningen ska tillämpas. Regeringen meddelade att dessa oklarheter är olyckliga, både för skyddet av den biologiska mångfalden och för tydligheten gentemot skogsägarna. Sverigedemokraterna instämmer i dessa synpunkter.

Det är dags för regeringen att skriva om artskyddsförordningen. Det finns flera skäl till detta. I förordningstexten anges inte att förbudet endast gäller när den gynnsamma bevarandestatusen påverkas. Den gynnsamma bevarandestatusen blir aktuell först i dispensprövningen. Sveriges implementering av EU-direktiven 92/43/EEG och 79/409/EEG genom artskyddsförordningen kan därför ifrågasättas. Det vore också högst önskvärt att förordningen exempelvis klargjorde att bedömningen av den gynnsamma bevarandestatusen ska göras på nationell nivå, samt hur markägaren ska få ersättning om denne hindras i pågående markanvändning.

Sverigedemokraterna vill också fästa riksdagens uppmärksamhet vid Mark- och miljööverdomstolens beslut i februari 2017 angående avverkning av ett skogsbestånd där bombmurkla växte, varigenom domstolen upphävde Länsstyrelsen i Värmlands läns beslut att inte ge dispens enligt artskyddsförordningen för att slutavverka skog och återförvisade målet till länsstyrelsen. Domstolen har funnit att en bedömning av proportionaliteten måste ske inom ramen för dispensförfarandet. Om en tillämpning av de nationella fridlysningsbestämmelserna skulle innebära att den pågående markanvändningen avsevärt försvåras ska åtgärden bedömas som tillåten och dispens ges. Vi måste värna om våra skogsägars vilja att driva aktivt skogsbruk. Det är därför viktigt att Mark- och miljööverdomstolens vägledning beträffande proportionalitet blir gällande även vid framtida tillämpning av artskyddsförordningen.

Rapporteringen kring miljömålet Levande skogar har främst hanterats av Artdatabanken och Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) utan erforderlig insyn från andra, som kan ha intresse av att lämna synpunkter på det naturvårdsarbete som bedrivs i skogen och dess betydelse för hotade arter och livsmiljöer. Mot bakgrund av dessa oklarheter i redovisningen och i rapporteringen är det inte lämpligt att använda detta underlag isolerat för att utvärdera miljömålet ”Levande skogar”.

6 Nyckelbiotoper

Nyckelbiotopernas tillkomst har kommit att bli till stor nackdel för många markägare, som ofta hamnar i en exproprieringsliknande situation utan möjlighet till rimlig kompensation. Industrin kan inte, utifrån de olika certifieringssystemens krav, köpa virke från skogar som klassats som nyckelbiotoper, men inget system finns idag för ersättning för intrång eller annan ekonomisk kompensation. För att ett område som registrerats som nyckelbiotop ska leda fram till en ekonomisk uppgörelse med markägaren måste det skyddas i ett formellt avtal, vanligen som ett naturreservat, biotopskyddsområde eller med ett naturvårdsavtal.

Regeringens ursprungliga syfte med att ge Skogsstyrelsen i uppdrag att inventera nyckelbiotoper var att skaffa sig ett material kring hur skogsområden för officiellt skydd

skulle kunna prioriteras. Även om Skogsstyrelsen beslutar att inte skapa formellt skydd för en utsedd nyckelbiotop kvarstår den i förteckningen över nyckelbiotoper och kan alltså i praktiken inte avverkas, på grund av certifieringsreglerna. Nya ställningstaganden kring möjliga nyckelbiotoper görs mycket sällan och rutiner för avförande av möjliga nyckelbiotoper, som inte leder fram till formellt skydd, saknas.

Enskilda skogsägare har kommit att bli oskyldigt drabbad tredje part i denna fråga. Staten skapade systemet med nyckelbiotoper närmast för insamlande av information, därefter lovade skogsföretagen som en del av certifieringen att inte köpa virke från dem, varefter staten kraftigt utökade och fortsätter att utöka antalet nyckelbiotoper. Resultatet har blivit att markägare utan ersättning går miste om frukten av generationers arbete med att bygga upp en fin skog till avverkning.

Det har vidare visat sig att nyckelbiotoperna inom en och samma region ofta innehåller samma biologiska mångfald avseende rödlistade arter. Detta indikerar dels att många arter som legat till grund för tillskapandet av nyckelbiotoper på sikt kan komma att avföras från rödlistan eftersom de är betydligt vanligare förekommande än man hittills har känt till, dels att onödigt många biotoper, som skyddats inom vissa regioner, har liknande artsammansättning av sällsynta arter. Rimligen bör i sådant fall vissa av nyckelbiotoperna avregistreras.

Dessa områden skulle sannolikt skyddas mer effektivt genom den ansvarsfulla familjeskogsbrukarens kunskaper och intresse för sin egen skog. Utifrån det sätt nyckelbiotoper idag hanteras, hotas tilltron till både certifieringen som sådan och till den så kallade rödlistan. Dessutom har hanteringen av nyckelbiotoperna, alldeles oavsett att certifieringssystemen och skogsföretagen bär en del av ansvaret till den uppkomna situationen, allvarligt skadat relationerna mellan privata skogsägare och Skogsstyrelsen, inte minst de förras tilltro till den senare. Hotet att inte i framtiden få avverka den skog man sköter, kan dessutom leda till lägre ambitioner i skogsbruket. Av båda dessa skäl bör regeringen agera för att förbättra situationen.

Sverigedemokraterna anser därför att hela systemet runt nyckelbiotoper behöver ses över. Skogsstyrelsen bör genomföra en kartläggning av alla registrerade nyckelbiotoper, så att inte känsliga naturtyper är vare sig över- eller underrepresenterade. En mekanism behöver också införas så att gränser för enskilda nyckelbiotoper kan diskuteras mellan parterna och vid behov ändras. Dessutom bör Skogsstyrelsen löpande avregistrera nyckelbiotoper som inte längre är ändamålsenliga.

Staten har avsatt 250 miljoner kronor till ersättning för skogsägare, vars verksamhet försvåras av stor förekomst av nyckelbiotoper. Vi vill understryka att alla restriktioner som åläggs en enskild markägare beträffande dennes utnyttjande av sin skog utöver vad som är allmänt fastlagt i lag, skall åtföljas av ersättning, oavsett hur stor andel av markägarens areal, växande volym skog, eller tillgänglig avverkningsvolym som berörs. Det är inte rimligt att ha en gräns om 5 % toleransnivå, vilket regeringen framlagt. För mindre skogsägare kan 5 % vara just det innehav av slutavverkningsbar skog de har på sin fastighet. Nyckelbiotoperna har de facto blivit ett hinder mot aktivt skogsbruk och skall därför leda till ersättning för skogsägaren.

För att lösa de existerande problemen kring nyckelbiotoperna och deras negativa roll för enskilda skogsägare vill vi att riksdagen snarast inför ett moratorium för registrering av ytterligare nyckelbiotoper. Riksdagen bör ålägga regeringen att verka för att parterna, inklusive skogsföretag, certifieringsorganisationer och berörda myndigheter tillsammans löser föreliggande problem. Tills en situation skapats där skogsägarens rätt

till att avverka sin slutavverkningsmogna skog tryggats, eller i enskilda fall ges full och omedelbar ersättning, bör inga nya nyckelbiotoper registreras.

7 Övergångszoner mellan skogs- och jordbruksmark

Det är inte rimligt ur artskyddssynpunkt att spara lika stor andel av alla naturtyper. Den totala skogsmarksarealen är enligt Riksskogstaxeringen drygt 28 miljoner hektar, motsvarande 69 % av Sveriges landareal. Arealen skog har ökat under de senaste 100 åren. Större delen av skogsarealen består av barrskog och här är antalet utdöda arter de senaste 50 åren mycket nära noll. Av de möjligen utdöda arterna är ingen globalt utdöd och det är inte påvisat att skogsbruket skulle ha lett till utdöendet. Debatten om naturskydd är trots detta starkt fokuserad på den barrträdsdominerade skogen, trots att kostnaden för att undandra ytterligare arealer produktiv skog från aktivt skogsbruk är mycket stor, och att naturvårdsnyttan med stor sannolikhet inte motsvarar kostnaden, vare sig för samhället eller för skogsägarna. Ansträngningarna att öka andelen skyddad skog och nyckelbiotoper har gått så snabbt under det senaste årtiondet, att en analys av dessa områden följd av omprövning och omfördelning nu är nödvändig.

Motsatt situation gäller för mellanformer mellan skogs- och jordbruksmark. Slåttermarker, betesmarker och olika marker som kännetecknas av äldre former av jordbruksanknuten användning står tillsammans för mindre än 50 000 hektar. Till den arealen kan läggas arealen ädellövskog om mindre än en procent av skogsarealen, cirka 200 000 hektar, varav mer än hälften av ädellövskogen finns i de sydligaste delarna av landet – Halland, Skåne och Blekinge. I dessa naturtyper har de flesta landarter, vilka dött ut i Sverige under modern tid, levt. Detta är knappast förvånande eftersom de dels täcker så liten areal och dessutom består av sinsemellan mycket olika miljöer, innefattande bland annat betesmarker med huvudsakligen gräs (såsom hagmarker), slåtterängar, områden hävdade av olika slags skogsbete, lokala former såsom fäbodbete och alvarbete, mosaikbetesmarker och så vidare. Alla förändringar riskerar därför att få stor negativ effekt.

Totalt skydd, som ofta tillämpas i barrskogsområden, är ofta inte en framkomlig väg i de här miljöerna, utan det är snarare väl avvägd skötsel som behövs för att bevara och utveckla dem.

En tillkommande övergångszon är skogsbryn. Den totala längden skogskant vid åkermark, naturbetes- eller slåttermark samt igenväxande jordbruksmark som uppskattas sträcka sig 175 000 kilometer. Det är svårt att uttala sig om arealen i det här fallet, men skogsbryn är mycket viktiga miljöer för såväl djur- som växtliv. Även här är skötsel en viktig faktor för att uppnå miljönytta i kombination med produktion.

I rapporten ”Övergångszoner mellan skogs och jordbruksmark – ett samverkansprojekt inom Miljömålsrådet” (2017), ges ett antal rekommendationer för fortsatt arbete med att vårda de här miljöerna. Sverigedemokraterna vill med utgångspunkt i rekommendationerna betona behovet av:

- fortsatt arbete med skogssektorns gemensamma målbilder för god miljöhänsyn, så att resurser läggs där de gör mest nytta,
- forskning om samband mellan konkreta skötselåtgärder och artbevarande,
- mer rådgivning och utbildning för personer verksamma inom skogs- och lantbruksnäringen om metoder för bevarande och skötsel av dessa miljöer,

- att efter införande av moratorium för nya nyckelbiotoper i skogen, speciellt analysera om befintliga nyckelbiotoper tillräckligt representerar miljöer i gränsområdet mellan jord- och skogsbruk,
- att se över föryngringskravet i skogsvårdslagen så att det inte står i vägen för bevarande och utvecklingen av värdefulla miljöer,
- att utreda, utveckla och informera om finansieringsformer, både på basis av EU:s stödformer och i form av nationella stöd, för att kunna ge skogs- och jordbrukare skäligt betalt för det arbete de kan utföra för att vårda och utveckla dessa känsliga miljöer.

8 Det nationella skogsprogrammet

För det nationella skogsprogrammet har SLU tilldelats 3,5 miljoner kr för 2019 för att kommunicera tvärvetenskap om mångbruk av skog, samt 0,5 miljoner kronor för att analysera möjligheten att erbjuda ersättningsmark som kompensation för skyddad skog. Skogsstyrelsen har fått 1 miljon kronor för 2019 för ett projekt om skogsbruk med variation, 1,7 miljoner för internationell bevakning av skogspolitik, 1 miljon för ett forum för beslutsfattare inom EU beträffande skogspolitik, 3,5 miljoner för att leda skogsprogrammets dialogprocess. Sverigedemokraterna välkomnar att Skogsstyrelsen givits rollen att leda dialogprocessen, samt understryker vikten av att direktiven skrivs i sådan riktning att de gynnar mer aktivt skogsbruk och en utvecklad skogsindustri inom ramarna för mångbruk och utvecklad bioekonomi. Slutligen skall Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket tillsammans med SLU utarbeta en gemensam statistik för skogsmark. Sverigedemokraterna vill betona att denna, för att vara funktionell, behöver innefatta all skog, såväl nära fjällen som i övriga landet, samt för båda kategorierna andelen skyddad skog uppdelat på olika kategorier och inklusive nyckelbiotoper, trots att dessa i formell mening inte utgör skyddad skog.

Beträffande skogsprogrammet finner Sverigedemokraterna det anmärkningsvärt att inga pengar tilldelats andra aktörer, i synnerhet privata, samt rekommenderar en bredare spridning av uppdragen i framtiden.

9 Bevarande av inhemska trädarter

Ädellövträd, till vilket alm och ask räknas, upptar bara knappt en procent av skogsarealen i Sverige, men många hotade arter är knutna till dessa trädslag. Både den svenska asken och almen riskerar att utrotas i Sverige på grund av skadegörande arter. Sverigedemokraterna anser att en nationell strategi för bevarande av inhemska trädarter bör infogas i arbetet med det nationella skogsprogrammet.

10 Skadegörande organismer

Det finns också andra hot mot den svenska skogen. Enligt Sveriges lantbruksuniversitet hotas cirka 250 000 hektar tallungskog i Götaland och Svealand av svamparten *Diplodia*

pinea, som redan har konstaterats sprida sig i Uppland. Saneringskostnaderna, om nya utbrott inträffar, skulle i värsta fall kunna handla om mångmiljardbelopp.

Vi anser att det behövs en tydligare lagstiftning som gör det möjligt för myndigheter att ingripa om svampangrepp eller andra skadegörande arter hotar att skada skogar, regionalt eller nationellt. Dessutom behöver den allmänna kontrollen och bekämpningen av skadegörande arter intensifieras.

Enligt de föreskrifter som i dag gäller för exempelvis Tivedens nationalpark får man vare sig avverka eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, upparbeta vindfällan, ta frön, så, plantera eller vidta någon skogsbruks- eller skogsvårdsåtgärd. När skogsbruk förbjuds i skyddad skog finns en stor risk att skadedjursangreppen i skogen ökar t.ex. efter stormar och stormfällning och sedan sprider sig till angränsande fastigheter. Det bör därför av skötsel-föreskrifterna framgå att skogen i naturskyddade områden ska kunna skötas i enlighet med gällande lagstiftning, i synnerhet skogsvårdslagen, för att vid behov kunna minska skador på kringliggande skog.

11 Avverkningsanmälningar

Skogsstyrelsen publicerar sedan en tid tillbaka avverkningsanmälningar på sin webbplats. En avverkningsanmälan är i dag en allmän handling, som kan begäras ut från myndigheten med hänvisning till offentlighetsprincipen. Vi anser att de allmänna publiceringarna av avverkningsanmälningarna på Skogsstyrelsens webbplats bör upphöra och i stället bör markägaren tillfrågas, i varje enskilt fall, om han eller hon vill att dessa uppgifter ska bli publika.

Innan en skog slutavverkas ska man enligt lag lämna in en avverkningsanmälan till skogsstyrelsen om ytan är större än 0,5 hektar. Detta ska göras minst sex veckor innan avverkningen påbörjas. Ibland finns det anledning att påbörja avverkningen innan dessa sex veckor har gått. Man kan då ansöka om dispens för att få påbörja avverkningen tidigare, men det är i dag svårt att få en sådan dispens. Sverigedemokraterna vill att möjligheten att få dispens vid avverkningsanmälan ska ökas och att även de normala handläggningstiderna på sikt ska förkortas till ett minimum, helst två veckor.

12 Rättsligt ansvar för skyldigheter enligt skogsvårdslagen

I november 2015 fattade regeringen beslut om att göra en rättslig översyn av skogsvårdslagstiftningen. I uppdraget ligger bl.a. att föreslå vem eller vilka som har ansvaret för att fullgöra skyldigheter enligt skogsvårdslagen. Sverigedemokraterna anser att utgångspunkten bör vara att skogsägaren ska ha fortsatt lagstadgat ansvar och kontroll över sin fastighet.

13 Kulturmiljöer och fornlämningar

Att förstöra eller skada fornlämningar är ett brott mot kulturmiljölagen. Trots det visar Skogsstyrelsens och Riksantikvarieämbetets årliga inventering att nästan hälften av de

inventerade forn- och kulturlämningarna påverkats eller skadats i samband med skogsbruk. Omkring en fjärdedel av de inventerade lämningarna är skadade eller grovt skadade.

Sverigedemokraterna vill att Skogsstyrelsen ska utöka sin rådgivning kring natur- och kulturmiljövårdsåtgärder inom skogsbruket. Bland annat vill vi stödja arbetet med att registrera hittills okända forn- och kulturlämningar som underlättar skogsägarens och skogsentreprenörens arbete för att upptäcka och förhindra skador på fornlämningar i skogen. Med moderna it-verktyg kan de redan kända och registrerade fornlämningarna enkelt föras över till skogsbruksplaner och till maskinernas gps-utrustning. Geografisk information, från bland annat Lantmäteriet, bör tillgängliggöras som öppna data och relevant information om vattenskydd, fornminnen och naturskyddade områden kvalitetssäkras och göras tillgängliga på olika it-plattformar. Dessutom behöver projekt tillsäkras utvecklingsresurser, för att utveckla en skonsammare drivnings- och markberedningsteknik. I områden med mycket rikligt förekommande kolbottnar, bör det utredas om dessa skall strykas ur listan över lämningar som alltid skall sparas.

14 Dikning

Dikning av skogsmark, s.k. markavvattning, är i vissa fall ett effektivt sätt att öka produktionen, minska översvämningsrisker och minimera körskador. Dikning av skogsmark är dock förbjuden i hela södra Sverige, men en länsstyrelse kan bevilja dispens om det finns särskilda skäl. Genom att göra det lättare att få dispens för effektiv markavvattning, till exempel genom samråd eller liknande vid dikesrensningar av äldre befintliga diken, kan man få möjligheten att vidta förberedande åtgärder mot översvämningar i framtiden. Alla möjligheter att ta till vara de positiva effekterna av dikning hindras tyvärr i praktiken av det förbud som föreligger idag. Regelverken behöver ses över med målsättningen att bibehålla och öka produktionen, åstadkomma god miljöhänsyn och minska riskerna för översvämningar.

15 Underlätta omställning av jordbruksmark till skogsmark

Idag krävs tillstånd för att ta jordbruksmark ur produktion, vilket oftast görs inför att marken ska planteras och därmed klassas som skogsmark. Tillstånd söks genom ansökan till länsstyrelserna. Eftersom jordbruksmarken i Sverige är begränsad och viktig både ur försörjnings- och artbevarandesynpunkt, är det rimligt att överföring till annan markanvändning prövas. Att få ett tillstånd kan dock ta minst 8 månader och ibland betydligt längre. Det är en orimligt lång handläggningstid om man till exempel jämför med anmälan om skogsavverkning, som behandlas inom sex veckor. Den stora skillnaden i handläggningstider kan inte försvaras utifrån att det skulle krävas mer arbete från länsstyrelsens sida. Vi i Sverigedemokraterna anser att det är av stor vikt att onödig byråkrati undviks och att handläggningstiderna bör kunna kortas avsevärt.

16 Insatser för röjning

Sverige har stora arealer ungskog som behöver röjas för att ge de träd som blir kvar de bästa förutsättningar för tillväxt och kvalitetsdaning. I Sverige slutavverkas årligen drygt 200 000 hektar. När föryngringen vuxit upp till en ungskog behöver den vanligen röjas, ofta i flera omgångar med några års mellanrum. Om man försiktigt räknar med en och en halv röjning i medeltal per bestånd, skulle det årliga röjningsbehovet motsvara cirka 300 000 hektar. Den faktiska arealen som röjs är dock betydligt lägre. Det är en förklaring till att vi har byggt upp ett ”röjningsberg” på cirka 1,3 miljoner hektar ungskog.

Sverigedemokraterna anser att en väl utformad rådgivningsinsats i samarbete med skogsnäringen skulle kunna öka skogsägarnas incitament att röja i tid och att också röja rätt. Tidigare har staten verkat för ökad röjningsareal såväl genom bidrag som genom att organisera beredskapsarbeten. Vi föreslår att båda dessa möjligheter utreds.

17 Skogskontot

Skogskontot innebär att den private skogsägaren, oftast en familjeskogsbrukare, vid en avverkning skattetekniskt kan fördela inkomsten på en tioårsperiod. Detta gynnar den skogsägare, som aktivt sköter sin skog med exempelvis plantering och röjning.

Skogskontot kan vara en ekonomisk nödvändighet, eftersom större avverkningar sker mer sällan i familjeskogsbruk. Utan skogskontots fördelar tvingas skogsägaren att skatta bort en stor del av inkomsten som byggts upp under skogens långsamma tillväxt, genom att ett enstaka år drabbas av en extra hög taxerad inkomst. Framförallt mindre skogsägare med ojämna avverkningsnivåer riskerar att drabbas om skogskontot avvecklas.

Om skogskontot avvecklas, som den statliga Skatteförenklingsutredningen har föreslagit, riskerar skogsindustrins tillgång till råvara på sikt försvagas. Det skulle drabba hela den svenska ekonomin, eftersom skogen utgör basen för en av våra viktigaste exportnäringar.

Vi i Sverigedemokraterna motsätter oss därför avskaffandet av skogskontot, ett skattesystem som möjliggör en mer långsiktig och ändamålsenlig beskattning vid avverkning av skog.

18 EU och skogspolitiken

Inom EU finns ingen gemensam skogspolitik, vilket även underströks inte minst i samband med Sveriges EU-inträde. Trots detta ökar EU:s agerande i skogsfrågor i form av framtagandet av en gemensam skogsstrategi, via EU:s miljöhandlingsprogram, via EU:s mål om förnybar energi och i andra processer.

Sverigedemokraterna ser en risk att arbetet inom EU med att ta fram en ny skogsstrategi är ett första steg mot en framtida gemensam skogspolitik, vilket med stor sannolikhet skulle få betydande negativa konsekvenser för svenskt skogsbruk. Redan i dag påverkas förutsättningarna för att bedriva en nationell skogspolitik av flera EU-direktiv och förordningar som berör skogsbruket. Om EU får ett allt större inflytande i

dessa frågor, leder det sannolikt till ett större fokus på detaljstyrning och till att ytterligare administrativa och byråkratiska hinder tillkommer.

För närvarande ligger ett förslag om markanvändning och skogsbruk, så kallad LULUCF (Land Use, Land Use Change and Forestry), som innebär att mängden som får avverkas i ett land ska kunna bestämmas av EU-kommissionen. EU har ett gemensamt åtagande om att minska utsläppen av växthusgaser med minst 40 procent till år 2030 i jämförelse med 1990. Det är i denna process som kommissionen föreslår att skogsbrukets utsläpp eller upptag ska jämföras med ett framåtriktat riktmärke, kallat skogliga referensnivåer. De skogliga referensnivåerna anger hur mycket som kan avverkas i framtiden utan att kolinnehållet i avverkat virke rapporteras som utsläpp. Referensnivån är inte ett absolut tak, men kan komma att styra politiken i industribegränsande riktning och minska Sveriges möjligheter att använda skogsprodukter som substitution för utsläpp inom andra sektorer. Om Sverige överstiger referensnivåns avverkningsnivå måste vi göra motsvarande minskningar av koldioxidutsläpp inom den så kallade ickehandlande sektorn, såsom exempelvis byggnationer, transporter och uppvärmning.

Förslaget kan ses som en del av en större process, som leder mot överstatliga inslag i medlemsländernas skogs- och energipolitik och därmed till en överföring av makt från medlemsländerna till EU:s institutioner. Sverigedemokraterna motsätter sig denna process och anser att Sverige fortsatt måste värna den nationella beslutanderätten när det gäller skogspolitiken. Vi vill kraftfullt rekommendera att referensnivån för avverkningar skall vara minst på dagens nivå om 93 miljoner kubikmeter. Från Sverigedemokraternas sida vill vi även understryka att regeringen löpande bör verka för att EU inte skall öka sitt inflytande över Sveriges skogspolitik.

Enligt subsidiaritetsprincipen ska unionen på de områden där den inte har exklusiv befogenhet vidta en åtgärd endast om och i den mån som målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna själva. Sverigedemokraterna vill att regeringen aktivt driver linjen att Sverige för det första i allt väsentligt har exklusiva befogenheter beträffande skogsbruk. Och för det andra att Sverige, i de få frågor där befogenheten är delad, nationellt kan vidta åtgärder i tillräcklig utsträckning.

Sverige bör fortsätta att aktivt arbeta med subsidiaritetsprövningar för att säkerställa att vår rätt till självbestämmande i skogsfrågor skyddas.

19 Bygg mer i trä

Ingen annan byggteknik har utvecklats så snabbt under senare år som det moderna träbyggandet. Med ett ökat byggande i trä kan både byggindustrier och byggföretag, som ofta finns på landsbygden, växa. Det stimulerar också skogsindustrin. Till skillnad från andra byggmaterial är trä en förnyelsebar råvara och leder dessutom, jämfört med de flesta andra material, till mindre koldioxidutsläpp vid tillverkning, bearbetning och transport, den så kallade substitutionseffekten.

Uttjänta trähus kan dessutom rivas och restmaterialet hanteras eller återanvändas med mindre miljöpåverkan än motsvarande hus i andra material.

Sverigedemokraterna anser att en ökad satsning på forskning och utveckling kring modern träbyggnadsteknik, liksom successiv anpassning av byggregler till nya material och byggmetoder, behövs för att gynna ett ökat byggande i trä.

20 Vägslitageskatten

Vägslitageskattekommittén hade i uppgift att utreda hur en avståndsbaserad vägslitageskatt för tunga lastbilar kan utformas. Regeringen har valt att inte gå vidare med utredningens förslag, som presenterades 28 februari 2017, utan avser enligt uppgift att återkomma med ett eget förslag om hur de vill beskatta lastbilstransporter under innevarande mandatperiod. Vägskatten ska enligt förslaget gälla på hela allmänna vägnätet, inklusive kommunala vägar, och omfatta såväl svenska som utländska fordon på minst 12 ton. I utredningens överväganden finns inga geografiska eller sektorsvisa undantag. Det kan konstateras att de samhällsekonomiska kostnaderna för vägslitage endast uppgår till cirka tre till fyra kronor per mil.

En vägslitageskatt skulle slå extra hårt mot landsbygden, där avstånden är längre och alternativa transportmöjligheter saknas. För transporter av skogsråvara finns heller sällan någon annan lösning än lastbilstransporter. Sverigedemokraterna motsätter sig därför införandet av en sådan vägslitageskatt.

21 Snabbare anpassning till högre totalvikter

I Finland beslutade man att tillåta 74 tons bruttovikt på stora delar av det allmänna vägnätet redan 2013, bland annat baserat på svensk forskning. Erfarenheterna är mycket goda. Numera transporteras till exempel 60 procent av det finska virket på sådana fordon. Finland har därmed stärkt sin konkurrenskraft, samtidigt som bränsleförbrukning och utsläpp har minskat.

I Sverige tillåts idag fordon med en bruttovikt om 64 ton på det allmänna vägnätet, från tidigare 60 ton. Detta är ett viktigt steg i rätt riktning, men det är först när man tillåter ännu mer effektiva lastbilar, som 74-tons lastbilar, med fler axlar, som de riktigt stora fördelarna kommer.

Nu behövs en snabbare process för att införa detta regelverk i Sverige, i första hand för att skydda vår konkurrenskraft, men även för att hålla utsläppen nere.

22 Åtgärder mot skogsbränder

Sverige har inom några få år vid två tillfällen drabbats av allvarliga skogsbränder. Efter den stora branden i Västmanland 2014 tillsattes en utredning, vars rekommendationer ej omsattes i praktiska förändringar. Trots detta lyckades berörda myndigheter med stöd av olika organisationer, frivilliga och med hjälp av insatser från andra länder hantera bränderna sommaren 2018, utan att skadorna på annat än skog blev omfattande. Framför allt är det värt att framhålla att inget samhälle brunnit ned, vilket hade kunnat leda till tragiska följder. Det är av största vikt att rekommendationer från utredningen efter branden 2014, tillsammans med erfarenheter från sommaren 2018, nu omsätts i praktik.

Från Sverigedemokraternas sida vill vi speciellt trycka på vikten av tydlig ledningsorganisation och rollfördelning, samt vikten av praktiska övningar i fält, där även lokala organisationer, inklusive jordbrukare, övar med sin respektive utrustning.

23 Utbildning, forskning och utveckling inom skogssektorn

Skogsindustrins företrädare har under ett antal år påtalat svårigheten att rekrytera kunnig personal på olika nivåer i företagen. Det kan röra sig om maskinförare, sågverksarbetare, operatörer i pappersindustrin, liksom om ingenjörer i olika industrigrenar. Speciellt uttalade är rekryteringsproblemen i glesbygden. Ett skäl till detta är trenden att förlägga utbildningar i större städer. Unga människor som utbildas i storstäder träffar naturligen sina blivande livskamrater under utbildningen och tenderar att bli kvar i städerna.

Sverigedemokraterna yrkar därför på att behovet av utbildade specialister utreds, att utbildningsplatser säkras för att fylla detta behov och att utbildningar i möjligaste mån förläggs utanför de största städerna.

Beträffande forskning, har under senare år för lite ansträngningar gjorts från statens sida för att tillse att forskning och utveckling inom skogsbranschen fokuserar på att ta fram nya produkter. I internationella och nationella program framhålls betydelsen av att öka omfattningen av bioekonomi, det vill säga en ekonomi grundad på förnyelsebara, återväxande råvaror. Sveriges skogsindustriella sektor är ett av de bästa exemplen på sådan ekonomi och det ligger därför i vårt gemensamma intresse att utveckla den mot nya avancerade produkter. En grundläggande komponent i att få fram nya produkter i en sådan utveckling, är att forskningsresurser omfördelas till aktiv skogsskötsel och utveckling av nya träbaserade produkter.

Mats Nordberg (SD)

Staffan Eklöf (SD)

Runar Filper (SD)

Martin Kinnunen (SD)

Yasmine Eriksson (SD)